

Po čase se českým novinářem Josefem Káninský vracíme k tématu proměn sportu po roce 1989, ovšem neopomněli jsme období totality. Tážeme se po institucích a jejich významu, které pomáhají sportovnímu vyžití. Jedním z nich je bezpochyby Sokol, jenž měl národní význam, který byl komunisty potlačen a přešel pod Svaz tělovýchovy, což byla daň touhy kolektivismu. Dále zde byla instituce jako ČSTV, z níž po roce 1989 vzešel i dnešní Sokol. Tato instituce byla transformována do ČUS – České unie sportu. Prostor je věnován také českému olympismu a vztahu státu prostřednictvím MŠMT ČR k jednotlivým sportovním disciplínám. Stranou nezůstává otázka financování, problémů s tím spojených i osobností, které ve sportu působí – a není jich málo.

Dialog byl veden na jaře roku 2019 v Poděbradech.

MS: *Máme-li hovořit o sportu a jeho proměnách v Československu a pak v českých zemích, je dobré se zaměřit na význam struktur, které sport podporují. Jednou z takových institucí, která pomáhala rozvoji sportu, byl jistě Sokol.*

JK: Zde máme krásnou ukázkou toho, že mluví-li se o institucích, nesmí se zapomínat, že je někdo utváří. Vezměte si, že Sokol začínal jako tělovýchovná organizace cvičenců. Nejen, že členové cvičí, ale souběžně i vlastenčí. Část z nich se zabývala něčím, co bychom mohli nazvat domobrana. Mezi sokoly byli lidé puristicky založení, kteří se připravovali na obranu vlasti. Pak tam byli lidé širších zájmů, kteří se zajímali o sport. To znamená, že se orientovali na kolektivní hry, též cyklistiku apod. Někteří zároveň působili v různých organizacích, které zastřešovaly sport již tenkrát. Mám na mysli období první republiky. Jak všichni víme, s nástupem komunistů nastala kolektivizace. Sokolské postoje nebyly komunisty uznány za plnohodnotné, i když vlastenčení komunisté též propagovali, ale jinak, neboť chtěli dělat vše po svém. Veškerý sport vehnali pod Svaz tělovýchovy.

MS: *Již v roce 1945 vzniká Ústřední národní tělovýchovný výbor, po českých zemích se zakládají místní tělovýchovné jednoty a Československý svaz tělovýchovy a sportu vzniká až dvanáct let poté.*

JK: Sokolu vzali „péči“ o masy. Chvilí trvá, než si lidé zvyknou. Najednou zjistí, že Sokol je zakázán, že zde cvičit nemohou. Mám-li zájem cvičit a žiji-li v tomto režimu, budu součástí velké instituce, kterou zřídila vládnoucí skupina. Paradoxně jednotu ducha a těla – což bylo naplňováno citátem: ve zdravém těle zdravý duch – komunisté realizovali též. Byla tam odlišná ideologie, a proto Sokol byl potlačen. Je zřejmé, že v tomto druhu sportu se prosazovala otázka ušlechtilosti – ať chceme, či ne, pak režim, který nepovažujeme za ušlechtilý, ...

MS: *... dokonce zločinný, ...*

JK: ... na tom parazitoval. V tom je vidět ambivalence, dialektika, ba paradox. Zároveň z toho vystupuje schopnost sportu, případně cvičení a tělovýchovy jako takové tyto myšlenky přinášet.

MS: *Nezapomínejme, že člověk se musí pohybovat za každého režimu.*

JK: Nyní, jak vypadala institucionalizovanost? Postupně na sebe bere větší úkoly než pouze sdružovat a organizovat. Instituce v podobě Sokola přerozdělovala peníze. Jak se svět proměňoval, peníze začaly hrát velkou roli. Tím myslím byrokracii, jež je s rozdělováním peněz spojena. Není to tak, že jsme pouze někde sdruženi, ale že zde máme aparát. Právě to komunisté hodně podporovali, ovšem podíváte-li se nyní na současnou strukturu Sokola, vidíte, že i tito lidé musí mít aparát, který bude zajišťovat vztahy vůči státu.

MS: *Zde jde o to, že Sokol vznikl spontánně, ale ČSTV vzniklo shora.*

JK: V tomto ohledu s vámi souhlasím.

MS: Sokol též musel někdo založit. Máte zde lidi, kteří se chtějí hýbat, a někdo jim dal prostor. Kdyby Sokol byl pouze sportovním hnutím, nevzniklo by tolik sokoloven, protože Sokol měl ve svém středu charismatické a schopné vůdce, kteří na státu – a zejména na místních zastupitelstvech, do kterých i prorostl, si dokázali vymoci vysoké příspěvky. Dokonce i tehdy bylo zvykem, aby místní podnikatelé přispívali na stavbu sokoloven.

JK: V současnosti je sponzory pár regionálních firem. Například se volá po společenské odpovědnosti firem, aby mimo jiné dávaly prostředky na sport nebo na pohyb ve volném čase. Na regionální úrovni máte střet profesionálního a amatérského sportu. Představitelé samospráv si musí ohlídat, nač půjdou peníze, aby nepodporovali toho, kdo získává peníze jen pro sebe, ale aby podporovali toho, kdo se v regionu má hýbat.

... Český olympijský výbor ...

MS: Co instituce, které jsme opomenuli?

JK: Je tam vidět, jak se různě proměňují. Olympijský výbor fungoval v kontinuitě i přes změnu režimu – a to z jednoduchého důvodu. Mezinárodní olympijský výbor, vyžaduje přítomnost národního olympijského výboru, aby zemi přijal do své rodiny. Jak fungoval olympijský výbor v ČSSR před rokem 1989, nejsem oprávněn mluvit, ale po listopadu úloha Českého olympijského výboru vystupuje docela do popředí, poněvadž se změnila společenské podmínky a najednou olympismus začal být chápán jinak, než jak jej chápali komunisti – tedy ne ideologicky.

MS: Zaplat Bůh, že sport je sportem, a člověk nemusí být stoupencem jediné strany.

JK: Bylo by ideální, pokud by se to nemíchalo. Taková idea však nemůže být plně naplněna. Nyní se dostaneme k tomu, co jsem říkal. Do popředí vystupují osobnosti, ale svou roli hrají aparáty. Po roce 1989 Český olympijský výbor reprezentoval pan Milan Jirásek, ale to byl člověk, jenž kladl důraz na monetární stránku věci. Přesto byl slabým vůdcem, protože byl v područí Sazky – tedy Aleše Hušáka, který si tuto firmu usurpoval sám pro sebe. Dnes je předsedou Olympijského výboru Jiří Kejval, na něm je vidět, že v určitých chvílích ho „svádí“ jeho vysoké ego.

MS: Pokud vím, je schopný podnikatel – založil společnost Techo.

JK: Podnikatelem je kde kdo a může být skromnější a vědomější. Toto se ukázalo ve chvíli, kdy se Český olympijský výbor a Český svaz tělesné výchovy, který se transformoval v Českou unii sportu, nebyly schopny domluvit o tom, jak český sport budou řídit. Spíše se nedohodl pan Miroslav Jansta, šéf České unie sportu, s panem Kejvalem, než že by se nedomluvily organizace. Do toho přichází také Sokol, který je součástí olympismu, ale i součástí české tělovýchovy. Hraje svou politiku, kterou musel mít i během první republiky. Daří-li se jim to prostředky noblesními a ušlechtilými, je však otázkou. Zde máte individuality, které mají osobitý pohled na problematiku sportu, potřebu napomáhat vývoji, institucionální základnu, do toho zasahuje i proměňující se doba. Paralelně fungují svazy – a to, že každý funguje odlišným způsobem. Podíváte-li se na strukturu Českého svazu lyžařů, je úplně jiná než u fotbalu či hokeje. Malé sporty mají sekretariáty, každý má na startovací lince jiné postavení – z hlediska síly osobností, které sport reprezentují – v tom, kolik peněz získat, jaké postavení budou mít v kontextu hnutí.

MS: Nedivme se: o peníze jde až v první řadě. Pojdme k instituci, která sporty zaštiťuje.

JK: Pojdme k ministerstvu školství. Na něm bylo dlouho období, kdy veškerý sport měl „pod palcem“ náměstek. Nerad bych uváděl své podezření, protože o tom nemám přesvědčivé důkazy, ale za určitých konkrétních ministrů a konkrétních náměstků se tam mnohé rozkrádalo. Byli ministři a

ministrů, kteří se snažili dostat finance sportu pod kontrolu, ovšem vzhledem k tomu, že mají na starosti školství a ještě k tomu tělovýchovu, to nezvládal ani jeden. Buď se tomu nevěnovali dostatečně, nebo jim na to nezbýval čas.

... Ministerstvo sportu, mládeže a tělovýchovy, finance a kontexty ...

MS: *Je podle vás vhodné, aby obory sport a výchova byly integrovány pod jedno ministerstvo? Není to samo proti sobě? Nezapomínejme: ministr je na dvou židlích, byť škola by měla z principu vést k uvědomělému nakládání s tělem, k péči o něj.*

JK: V mých očích je to úplně jedno, jakým způsobem je sport a tělovýchova organizována. Nyní vznikne národní agentura pro sport, která agendu z ministerstva školství z velké části převezme. Bude asi záležet na tom, jací hospodáři se o to budou starat. Vždy se naleznou ti, kteří ze systému budou chtít profitovat.

MS: *Má český stát ochotu podporovat sport? Právě v Kanadě sloužil Otto Jelínek, emigrant z Čech, který byl povolán k organizaci olympiády ve Vancouveru. U nás asi není třeba, abychom zřídili takový post, ale jejich přístup vyzdvihuje důležitost sportu ve společnosti, byť šlo o ojedinělou akci.*

JK: Začne-li někdo „brečet“, že nemá peníze, je dobré si jeho nářky minimálně „vydělit“ dvěma. Zde je velký relikt v minulosti – kdyby z minulosti nebylo tolik nemovitostí, do kterých se nedávaly léta peníze, až zchátraly, mé dělení dvěma by platilo absolutně. U nás je mnoho takových objektů, někomu patří a někdo nemá peníze na to, aby je dostatečně spravoval. Z osobní zkušenosti říkám: peníze do infrastruktury chybí. Zároveň se nedá říci, že by někdo neměl peníze na sport. Že se příkladně lká: podívejte se, rodiče platí peníze za vlastní děti! Sám konstatuji: no a co?

MS: *Logické? Rodiče by měli pečovat o zdraví svých potomků – a nežijeme v socialismu, byť český neurochirurg Vladimír Beneš tvrdí: celý život jsem budoval socialismus, ale nyní v něm žiji. Není dobré, abychom žili v systému, kde erár platí vše.*

JK: Vlastně jsme bohatá země, vynakládáme na sport mnoho peněz, vznikají soukromá centra, města si budují soukromé areály. V tomto ohledu na tom nejsme vůbec špatně. Jiná věc je, že když přijde pan Miroslav Jansta z České unie sportu a na Vládě ČR řekne: na sport dáváte takové procento výstupu hospodářství, ale my bychom rádi více. Vlastně jde o regulérním prosazování zájmů, což nelze druhým vyčítat. V mých očích je přítomno mnoho emocí. Někomu se něco přidělí, někomu ne.

MS: *Peníze jsou opravdu tím, co hýbe sportem? Neměla by tam být touha být zdrav a zakoušet krásné chvíle z pohybu? Sport se stal byznysem.*

JK: Dáte-li peníze do ruky, aby půl roku někdo běhal, asi to odmítne. Motivace penězi tam není, byť se u některých naleznou touhy: mám dítě a nechť si v dospělosti vydělává sportem. Jdete-li na vesnický fotbal, tamní hoši jsou motivovaní k tomu, aby se hýbali, rezonuje to s nimi, jsou v kolektivu – a to i po fotbale. V mých očích je u sportu touha se hýbat.

MS: *Jsem přesvědčen, že přistupujete-li k tomu selsky, pohyb měl by být tím výchozím. Jsou osobnosti, které toto podobné východisko neuznávají a mají zájem se na sportu jen přizpůsobit.*

JK: Vlastně to jde docela snadno. Neznám plně toky peněz v byznysu, v kultuře, ale seznámil jsem se s účetními triky, skrze které se snadno ve sportu obohatíte, ale záleží, zdali se na to přijde, či ne.

MS: *Sám jste uvedl, že částka, která má být poskytnuta, se správně má vydělit dvěma.*

JK: To jsou požadavky představitelů sportu. Pláč nad nedostatkem peněz by se měl vydělit dvěma.

... Rozdílnost uspořádání sportu ...

MS: *Hovořil jste o různém institucionálním uspořádání sportu. Kde je příčina? Je to například rozsah sportu? Je to přítokem peněz?*

JK: Každé sportovní odvětví má odlišný charakter, jinou popularitu, sdružuje jiné množství lidí – nejen registrovaných, případně i ty, kteří jej provozují. Například u golfu jsou všichni registrovaní, ale v lyžování ne. Lyžuje i ten, kdo není registrovaný. Svaz rozhodne, co bude pokrývat, protože měli by svaz lyžování přispět na sportoviště, budou jej využívat i neregistrovaní uživatelé. Uvedu příklad: Vysočina aréna, což je jak zimní, tak letní areál, kde se jezdí na kolech a lyžích, provozují se tam i jiné sporty, peníze se „točí“ všelijak. Je tam jedna akce, která má vícezdrojové financování. Z jedné strany přispívá kraj Vysočina, který poskytl peníze a zprostředkoval státní peníze do vybudování, do údržby. Pak se tam staví různé objekty pro konkrétní sporty. Svůj rozpočet mají konkrétní akce, avšak zároveň Vysočina aréna je otevřená pro veřejnost. Sám jsem služby využil, a nemusel jsem platit nic. Měl jsem tam upravené tratě, projel jsem okruh pro šampionskou Zlatou lyži a mistrovství v biatlonu.

MS: *Není to případ pro golfisty.*

JK: Struktura členů je známá a pracuje se s ní. Změnou registrace šel i český fotbal. Soutěží se může účastnit pouze člen svazu, ale máte zde mnoho turnajů v podobě „odborářské ligy“. Tu hrají neregistrovaní hráči, hrají třeba na zelených plochách, jejichž údržbu někdo financuje – tím, že na ni hraje profesionální nebo poloprofesionální klub. Zde vidíte, jak se nám to sbíhá. Máte zde touhu sportovat a hýbat se, potřebujete k tomu sportoviště, pokud si nejdete pouze „zaběhat“ do lesa. Stát, region, klub vám vytváří podmínky ke sportu – a to tím, že sdružuje peníze. Jsou zde ti, kteří vše obhospodařují. Že se struktura sportu a organizace aparátů vyvinula jinak, je skutečností. Instituce vznikají dle potřeby konkrétních účastníků.

MS: *Každý vychází z odlišné zkušenosti atd. Proč se tážu? Máte-li jasně čitelnou strukturu, je to snazší i pro přístup k těm, kdo by měli zájem poskytovat peníze. Jak na tuto skutečnost nahlížíte?*

JK: V zahraničí naleznete různé modely, jak sport podporovat. Vypadá to, že by stát měl něco platit. Část toho, co vybere od daňových poplatníků, by měl vracet sportu. Stát přece může poskytovat daňové pobídky, též mít aparát – a to i na místních úrovních. Též může utvořit plán, jak v městech, regionech utvářet sportoviště. Je zde plán České unie sportu utvořit národní centra. Stát též může vyvíjet tlak na soukromé subjekty, aby jim přispívaly a utvářely podmínky pro sportování atd. Rozmáhá se sportování ve firmách. Velké korporace pro své zaměstnance začínají dělat poměrně hodně. Úloha státu není pouze ve výběru a přerozdělení prostředků, avšak měl by podnikat vědomou politiku a vytvářet prostředí.

MS: *Máte vytvářet vědomou, stabilní politiku ve společnosti, která těžko hledá kapitána?*

JK: Pochopitelně. Ve fotbalové asociaci je vidět, že i za špatných vůdců vzniká mnoho dobrých projektů na místní úrovni. Ti, kteří to vedou, to dělají dobře. Zdaleka to nejsou lidé téhož ražení jako ti, kteří Svaz vedou. Pouze si musí uvědomit limity systému.

... Integrace v Evropě ...

MS: *Jak dle vás sport a jeho rozvoj ovlivnila integrace do Evropské unie?*

JK: Přiznám se: příliš jsem se nad tím nezamýšlel.

MS: *Jak to pomohlo sportu na profesionální úrovni?*

JK: Čeští sportovci jsou bráni jako každá jiná pracovní síla na „trhu práce“, což je v různých sportech různé, poněvadž fotbal a jiné kolektivní sporty se v tom snaží nalézt vyrovnání a vlastní niterní pravidla. Zdá se, že trh práce se uvolnil i ve sportu.

MS: Češi se zapsali do různých sportovních odvětví, vzpomeňme na vlídné přijetí Petra Čecha, jenž hrál anglickou fotbalovou ligu za FC Chelsea, FC Arsenal.

JK: Bylo těžké se prosadit. I fotbalové hvězdy musely žádat o pracovní povolení. Počkejme si, jak to bude pro brexitu. Dříve také existovaly družební styky. V říjnu roku 1989 jsem se účastnil zájezdu do Francie – a to díky fotbalu. Na místní úrovni máte různé výměny – a to díky partnerským městům. Výhody jsou v legislativě.

MS: Většinou se připomíná, že sport je nadnárodní, a proto například fotbal nezná hranice. Spojenectví v Evropě jsme vnímali především jako politicko – hospodářské – ne sportovní. Během studené války se utkávaly týmy dvou světů – Východu a Západu. Lze tvrdit: Necht' spojenectví napomáhá sportu.

JK: Evropská unie nepomohla ničemu, co by všechny ve sportu zaujalo a ohromilo.

MS: Cílem evropské integrace je propojovat jednotlivé národy, odvětví. Význam integrace a sportu jsem zmínil též proto, že přes Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy proudí finance z evropských fondů.

JK: Nejsem si tím plně jist.

... Výzvy českého sportu ...

MS: Jaké jsou výzvy pro český sport v 21. století?

JK: Udržet povědomí o hodnotách, jako je čestné zápolení, fair – play. Zároveň bychom se měli snažit zbavit sport nálepky, že ho dělají „hloupí“ lidé.

MS: Jedinec, který je intelektově schopný, se raději sportu vyhne, straní se ho?

JK: V naší vysokoškolské „latině“ jsme studentům Fakulty tělesné výchovy a sportu říkali: velké tašky, malé hlavy. Je to pouze vtip, jenž byl vlastně hloupý, poněvadž když si tento stereotyp kdokoliv přeneseme do dospělého života a podívá se na souseda a pronese: to je „blbá“ hokejka, ale já se zajímám o vážnou hudbu – to znamená: jsem ten lepší, nenalezneme k sobě nikdy cestu. Despekt vůči sportu není tím, co by se dalo označit za celospolečenský problém. Uvedu příklad: můj bratranec říká olympiádě spartakiáda, protože jí pohrdá. Sport se neprezentuje jako něco ušlechtilého.

... Sportovní kauzy a kontext financování ...

MS: Možná byste mohl říci pár slov k tomu, co sport poškozuje. Jde o osobnosti, které mají zájem se obohatit, nemají zájem dělat byznys, ale přímo usilují o své obohacení. Vezměme si případ Sazka či lidi z českého fotbalu – a to s panem Františkem Chvalovským či panem Miroslavem Peltou v čele.

JK: Já bych řekl, že František Chvalovský se na sportu neobohatil. Naopak celý případ, kvůli němuž byl souzen, byl veden kvůli tomu, že peníze ze svého podnikání vložil do fotbalu. Mnoho těch, kteří přišli po něm, si z fotbalu brala a dávala sobě. To je velký rozdíl.

MS: Proč byl tedy Chvalovský odejit a skandalizován?

JK: Máte-li na krku takovouto aféru, odejdete. V tehdejší situaci byla jeho pozice neudržitelná. Sport nechtěl ve svém čele někoho takového. Byly tam též tlaky odpůrců, kteří se chtěli dostat do vedení místo něj. Vezměte si: šlo o odlišnou atmosféru. Kdyby se tato událost přihodila 25 let poté, kdy máte trestně stíhaného premiéra, takový předseda by mohl svou pozici ustát, i když například Miroslav Pelta ji neustál poté, co byl obviněn. U něj bylo obvinění jiného druhu než u Františka Chvalovského, poukazovalo se tam na přímé rozkrádání, Peltu spíše vinili z manipulací se svěřenými fondy. Podstata je tam jasná, můžeme říci: posílal peníze někam, kam nepatřily. V kauze pana Peltu měla být obviněna řada dalších lidí. Je otázka, jaký mají proti nim další důkazní materiál. Vyšla o tom řada ověřených článků, například o kancléři Mynářovi a dalších úřednících. Máme jasná fakta, ovšem oni řeknou: vše bylo „legální“. Že „jejich“ klubu šly dva miliony a do sousedního klubu 100 tisíc, je sice legální, avšak není to legitimní. Co si o tom myslit, pokud to udělá člověk ve státní funkci? Dnes je situace odlišná a Chvalovský by to „ustál“, poněvadž nebyl obviněn v souvislosti s fotbalem.

MS: *Poté je zde smutný případ společnosti Sazka.*

JK: Podle mého názoru si Sazku nechal ukrást stát.

MS: *Prostřednictvím pana agenta Aleše Hušáka?*

JK: Ten si vytvořil vlastní „džhamáhirie“ – a to formou vlastních kontaktů. Ze Sazky udělal polosoukromý podnik. Řídil ji voluntaristicky. Ani lidé v podniku, který vedl, ani stát ho nezastavili a on získal garanci na Sazka arénu, a osobně z toho vyšel dobře.

MS: *Nezobrazuje se v případě Sazky zbytečná složitost financování sportu?*

JK: Nemyslím si to, poněvadž zde máte nějaký systém, odkud do Sazky nebo do loterijních společností putují peníze. Je to ze sázení, případně z provozu herních terminálů. Víím, že herní terminály nesouvisí se sportem, ale je to ve stejném ranku. Omezíme-li se na Sazku, měla příjmy ze sázení. Lidé do ní dobrovolně dávali peníze a stát stanovil podmínky, za jakých se bude podnikat. Podnik s nimi bude zákonně nakládat. Co je složitého? Složitě to začne být v okamžiku, kdy někdo bude mít zájem tyto procesy nezákonně narušit. Po pádu Sazky se mnohokrát měnil loterijní zákon – a to z důvodu proměny preferencí těch, kdo sází, těch, kdo utvářejí herní automaty atd. S tím se mění způsob přerozdělení – co z toho má připadnout sportu – je otázka na legislativu. Není to složitě, pokud na to máte odborníky, kteří se v tom vyznají a vytvoří pravidla, zákon, vyhlášky rozumnou cestou. Je na bíledni, že se z toho sport nemá vyškrtnout. Je to dáno historicky, tradicí, i když dnes se nesází na sport ve smyslu, že jednička jsou boby a dvojka biatlon. Nakonec letní olympiády, které nekončí finančním propadákem, byly částečně sponzorovány z celostátní loterie.

MS: *Se Sazkou byla spojena stavba Sazka Arény – asi největší haly v Čechách, která obtížně hledá všednodenní využití.*

JK: Tento přístup nezastávám. Když jsem o tom psal jako redaktor na prvním stupni novinářiny, tázali jsme se: jaká je využitelnost – jak se peníze vrátí, pokud jsme se přenesli přes skandál, že se stavba prodražila, že peníze odteklý. V počátku s tím problém trochu byl, avšak každý může mít takový problém, jelikož musíte splatit mnoho financí. V roce 2018 – 2019 je k O₂ Aréně část přistavována, jelikož majitelé tam mají zájem mít další prostory. Dle mých informací jsou majitelé v černých číslech, a proto jsou na tom dobře.

MS: *Víme, že se tam pořádají koncerty.*

JK: Tato hala by při dobrém vedení neměla mít s rentabilitou potíže, pokud se do toho nezapojí rozkrádání. K tomu bych chtěl dodat, že je vhodné přistupovat racionálně i k návrhu, že se vybuduje

stadion, legendární hala pro Martinu Sáblíkovou či jakýkoliv sportovní objekt, protože objeví-li se dnes nějaký návrh, všichni uvažují v logice: někdo se na tom obohatí, není jasné, kdy se to zaplatí, též co se tam bude provozovat. Tyto objekty se všude ve světě staví racionálně s horizontem 11 až 15 let. Již dopředu se zvažuje využitelnost, vždy se komplex staví s tím, že není pouze na sport. Stavět národní fotbalový stadion, kde bude občas hudební koncert, je hloupost. Stavba by měla mít podobu komplexu. Nejde o muzea, restaurace. Vy tam můžete mít jiné atrakce, které vám budou přivydělávat na splácení.

MS: *Zmiňoval jste Londýn. Po olympiádě v roce 2012 jsou stále využívána její sportoviště?*

JK: Olympiáda je specifický projekt. Koncepční tým by si měl uvědomit, co se dá rozmontovat, co se dá dál využít, a také o čem říci, že se nezaplatí. Kolikrát byl na olympijských hrách na vyškrtnutí vodní slalom, protože ten „pěstuje“ málo lidí na světě. Stavba umělého vodního kanálu je drahá a kanál se nemůže sám zaplatit. To by kolem museli postavit zábavní park. Organizace olympiády na toto plně myslet nemůže. Co naplat? Olympiády se přidělují autoritativním režimům, kterým prodělek nevadí, případně zavřou oči nad chátrajícími sportovišti, případně zemím, které to „utáhnou“ svou sofistikovanou silou a strukturou. Nyní budou olympiády v Tokiu, Paříži, Los Angeles.

MS: *Pokud vím, v Mnichově tento velký sportovní prostor slouží ...*

JK: Ve městě vládl v tomto ohledu duch optimismu.

MS: *Snad díky tomu Olympijský park nechátrá, ...*

JK: ... je nádherný.